Raadsvoorstel

Raadsnummer:	**2022-066**	Zaaknummer:	**1327918**
Onderwerp:	**Wijzigingsdocument en Onderzoeksagenda Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley**		
Korte inhoud:	De behandeling van het verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley heeft geleid tot moties en amendementen bij de betrokken gemeenteraden. Deze zijn verwerkt in het Wijzigingsdocument Verstelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley. U wordt gevraagd dit wijzigingsdocument vast te stellen. Daarnaast wordt gevraagd akkoord te gaan met het tweede deel van het verstedelijkingsstrategie, namelijk de onderzoeksagenda voor de gebiedsuitwerkingen en het beschreven vervolgproces dat dient te leiden tot een verstedelijkingsakkoord		

Datum B&W:13 september 2022		Portefeuillehouder:	Wethouder E. Heutink-Wenderich

Voorstel

Gevraagde beslissing:

1. Het ‘Wijzigingsdocument Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley’ (Deel I) vast te stellen;

2. De ‘Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley’ (Deel II-A) met daarin het hoofdstuk ‘Werken met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley’ (Deel II-B) als basis voor de verdere uitwerking van de gebiedsuitwerkingen en het te sluiten akkoord vast te stellen met inachtneming van de volgende (rand)voorwaarden:
   a. De samenhang met het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort nadrukkelijk te blijven betrekken bij de verdere uitwerking van de verstedelijkingsstrategie en de gebiedsuitwerkingen
   b. Een evenwichtige verdeling na te streven tussen de opgaven in het noordelijk en zuidelijk deel van de Foodvalley, inclusief de daarbij behorende maatregelen en wat nodig is om deze uit te voeren.
   c. De omgevingsvisie en haar bedrijvenvestigingsbeleid uitdrukkelijk mee te nemen bij gesprekken over het eventueel herplaatsen van bedrijven van Regio Foodvalley Zuid naar Regio Foodvalley Noord. Voor de gemeente Nijkerk geldt dat haar omgevingsvisie en haar bedrijvenvestigingsbeleid leidend zullen zijn als er sprake is van eventuele locatiekeuzes voor het herplaatsen van industriële vestigingslocaties.

Inleiding

Eind 2021 stelden de gemeenteraden van de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen (18) en Regio Foodvalley (8) het eerste deel van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley vast.
Ook Provinciale Staten van Gelderland en Utrecht stemden hiermee in.
In overleg met het Rijk werd dit eerste deel ook vastgesteld als inhoudelijke basis voor verdere samenwerking (tussen het Rijk, de provincies, de waterschappen, de regio’s en de gemeenten).

Bij de behandeling van het eerste deel (in gemeenteraden en staten) werden vragen, moties en amendementen gesteld en ingediend. In het ‘Wijzigingsdocument Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley’ (Bijlage 1) is deze input gerangschikt en van een behandeladvies voorzien.
Na vaststelling van dit wijzigingsdocument worden de wijzigingen in het eerste deel (het ‘Verstedelijkingsconcept’) verwerkt.

De gemeente Nijkerk heeft op 14 oktober 2021 de verstedelijkingsstrategie, gelijktijdig met het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort en de RRV (Regionale Ruimtelijk Verkenning) geamendeerd vastgesteld.
De strekking van het amendement is dat het college van B&W bij het opstellen van een verstedelijkingsakkoord en bij de nadere uitwerking daarvan het Nijkerks omgevingsbeleid als kader zal hanteren, in het bijzonder de in ontwikkeling zijnde omgevingsvisie 2040 en de Mobiliteitsvisie.

Het werken met de op hoofdlijnen geformuleerde strategie vraagt om inzoomen. Dit concretiseren vindt plaats in zogenoemde gebiedsuitwerkingen in acht verschillende deelgebieden. Als eerste stap in deze gebiedsuitwerkingen zijn nu *opgavebeschrijvingen* opgesteld: de ‘Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley’ bevat de onderzoeksagenda’s per deelgebied (Deel II-A) én het hoofdstuk ‘Werken met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley’ (Deel II-B); dat is een beschrijving van het vervolgproces waarin we samen werken aan de uitvoering van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley. Na consultatie bij de diverse gemeenten (in de gemeente Nijkerk op 30 juni 2022) heeft op onderdelen aanpassing plaatsgevonden van de opgavebeschrijvingen. Voor de gemeente Nijkerk is de opgavebeschrijving Foodvalley-Noord het meest bepalend.

Beoogd effect
De Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley beschrijft - met als leidend motto ‘Meer landschap, meer stad’ - welke voorwaarden en principes nodig zijn om de groei te accommoderen en tegelijkertijd de groene leefkwaliteit te versterken. Dit vergt een nauwe samenwerking tussen alle overheden: regio(gemeenten), waterschappen, provincies en Rijk, maatschappelijke partners en het bedrijfsleven.

Argumenten
1.1. Het Wijzigingsdocument laat zien hoe wordt omgegaan met eerdere raadsvragen, moties en amendementen
In het najaar van 2021 kwamen diverse vragen, moties en amendementen aan de orde bij de behandeling van het verstedelijkingsconcept (‘Deel I’). De raad van Nijkerk gaf mee met de beslispunten in te kunnen stemmen onder de conditie dat het college van B&W bij het opstellen van een verstedelijkingsakkoord en bij de nadere gebiedsuitwerking voor de gemeente Nijkerk, het Nijkerkse omgevingsbeleid als kader zal hanteren, in het bijzonder de in ontwikkeling zijnde Omgevingsvisie 2040 en de Mobiliteitsvisie. In het wijzigingsdocument is de input van de RFV gemeenten gerangschikt en van een behandeladvies voorzien. In sommige gevallen leidt dit tot voorgestelde veranderingen in ‘Deel I’.

2.1. Onderzoeksagenda’s gebiedsuitwerkingen geven richting
De onderzoeksagenda’s geven per deelgebied inzicht in de *positionering*, de *integrale onderzoeksvraag* en de *kernopgaven* (gerelateerd aan de bouwstenen leefomgeving, mobiliteit, economie en wonen) met mogelijke oplossingsrichtingen. De (al in Deel I) vastgestelde ontwerpprincipes zijn hier getest en uitgewerkt. De opgavebeschrijvingen sluiten af met een onderzoekagenda. De hier opgenomen kwesties zijn agenderend voor de regionale samenwerking. Dit zijn de zaken waar partijen in een deelgebied op korte en lange termijn samen aan willen werken. Ook zijn ze een belangrijke houvast voor het omgevingsbeleid.

2.2. Onderzoeksagenda's gebiedsuitwerkingen zijn gebiedsgerichte input voor verstedelijkingsprogramma

Naast de ambities in individuele gebieden zijn er ook hoofdlijnen te onderscheiden. We noemen dit de *kernopgaven* die voor (grote delen van) de regio's randvoorwaardelijk zijn om de benodigde groei te kunnen accommoderen (op de in Deel I van de Verstedelijkingsstrategie beschreven wijze). Het gaat dan bijvoorbeeld om:

- De opwaardering van de (inter)nationale A1 en A12/spoor-corridor vanuit de Randstad naar Duitsland als aorta voor de bereikbaarheid en ontsluiting van de regio.
- Het verbeteren van het samenhangende regionale mobiliteitsnetwerk met aandacht voor HOV-verbindingen, mobiliteitshubs, snelfietspaden, binnenstedelijke mobiliteitsopgaven Foodvalley-Zuid (inclusief spoor Ede-Barneveld), Arnhem en Nijmegen (inclusief gebiedsaanpak N325/A325).
- Het verkennen van mogelijke versterking en uitbreiding van de ecologische kwaliteit en recreatieve waarde van natuur in het kader van het Deltaprogramma, programma Klimaatadaptatie, programma natuurherstel en het NPLG.
- Het blijvend positioneren van de Foodvalley als hoogwaardig kenniscluster en de daaraan gekoppelde foodgerelateerde bedrijvigheid.
- Het realiseren van 5.000 hectare extra groen in en om de stad in landschapszones door middel van een zogenaamd groen-blauw-raamwerk, Voor het gebied tussen Amersfoort, Barneveld en Nijkerk is de aanpak van het valleilint en het groengebied tussen Barneveld en Nijkerk relevant.

Via de onderzoeksagenda's in de deelgebieden én de bovenstaande randvoorwaarden werken we verder aan de gebiedsuitwerkingen en het Verstedelijkingsakkoord. Voor een deel bevat dit akkoord naar verwachting concrete afspraken over te realiseren ontwikkelingen, maar ook procesafspraken over wat verder moet worden uitgewerkt, de onderlinge samenwerking en de organisatie van de uitvoering. Bij de verdere uitwerking van de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley – in de Gebiedsuitwerkingen- stellen we als college aan u voor om de volgende overwegingen mee te geven:

a. De samenhang met het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort nadrukkelijk te blijven betrekken bij de verdere uitwerking van de verstedelijkingsstrategie en de gebiedsuitwerkingen

b. Een evenwichtige verdeling na te streven tussen de opgaven in het noordelijk en zuidelijk deel van de Foodvalley, inclusief de daarbij behorende maatregelen en wat nodig is om deze uit te voeren.

c Voor de gemeente Nijkerk geldt dat haar omgevingsvisie en haar bedrijvenvestigingsbeleid leidend zullen zijn als er sprake is van eventuele locatiekeuzes voor het herplaatsen van industriële vestigingslocaties uit bijvoorbeeld Regio Foodvalley Zuid, op het grondgebied van Nijkerk.

Voor de gemeente Nijkerk geldt dat er een grote mate van samenhang zit op het gebied van wonen, mobiliteit en werken met het Ontwikkelbeeld van de regio Amersfoort. De oriëntatie is daardoor tweezijdig, zowel richting Foodvalley (en de daarbinnen lopende verstedelijkingsstrategie), als ook richting de regio Amersfoort. De gemeenten Barneveld en Nijkerk zijn bijvoorbeeld onderdeel van de woondeal in regio Amersfoort en participeren als Gelderse gemeenten in het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort.

De opgaven in Regio Foodvalley hangen met elkaar samen. Het noordelijk deel van de Foodvalley levert een forse bijdrage aan de woningbouwopgave, echter op een andere manier dan het zuidelijk deel van de Foodvalley. In het zuidelijk deel is meer sprake van clustering van grote woningbouwlocaties, die om die reden mogelijk meer aandacht krijgen. De vraagstukken op onder andere het gebied van bereikbaarheid, leefbaarheid, vitaliteit van de kernen, de verhouding tussen wonen en werken en recreatie zijn echter identiek.

Het is voor het leveren van een bijdrage aan de verstedelijkingsstrategie een noodzakelijke voorwaarde dat ook het noordelijk deel van de Foodvalley via een evenredige verdeling toegang krijgt tot de juiste maatregelenpakketten en bijbehorende middelen.
Enkele industriële vestigingslocaties, met als aandachtspunt zware categorie bedrijvigheid en havengebonden bedrijvigheid, zijn van regionaal belang. Op sommige locaties in Regio Foodvalley Zuid is sprake van overlast en beperkt dit de inbreidingsmogelijkheden voor wonen.
Daar zal per locatie een afweging gemaakt moeten worden in hoeverre verplaatsen noodzakelijk en mogelijk is, want uitplaatsen kan lokaal een positieve impact op de leefomgeving hebben, maar regionaal kan die impact anders zijn. Daarbij is van belang dat er voor deze bedrijvigheid voldoende alternatieve vestigingslocaties worden gevonden. Voor de gemeente Nijkerk geldt dat haar omgevingsvisie en haar bedrijvenvestigingsbeleid leidend zullen zijn als er sprake is van eventuele locatiekeuzes voor het herplaatsen van industriële vestigingslocaties op het grondgebied van Nijkerk

Het streven is om de hoofdlijnen met het Rijk af te spreken in het BO-MIRT[1] van november 2022.

2.3. Verstedelijkingsstrategie helpt Omgevingsvisies: als input of bij uitvoering
Als regio's laten we zien hoe we bijdragen aan nationale doelen. Tegelijkertijd helpt de Verstedelijkingsstrategie bij het realiseren van eigen ambities. Door ons te concentreren op het schaalniveau van de gecombineerde regio en tegelijkertijd goed in- en uit te zoomen naar lokaal en (sub)regionaal niveau, komen we tot relevante input voor lokale ontwikkelingen. Zo kunnen we een verbinding maken met bijvoorbeeld onze lokale Omgevingsvisies en daarvoor een extra stimulans geven. Omdat onder andere woningmarkt, economie en mobiliteit (boven)regionaal zijn, biedt de Verstedelijkingsstrategie op dat schaalniveau input voor het opstellen van komende of te actualiseren Omgevingsvisies of draagt juist bij aan uitvoering van recent vastgestelde Omgevingsvisies. Door de regionale Verstedelijkingsstrategie te (blijven) verbinden met lokale Omgevingsvisies wordt ook de betrokkenheid van gemeenteraden/Provinciale Staten in hun kaderstellende rol versterkt.

Kanttekeningen
1.1 Een verstedelijkingsstrategie is geen verstedelijkingsvisie
De Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley schetst een zogenaamd 'adaptief ontwikkelpad'. We bedoelen daarmee dat de Verstedelijkingsstrategie ook inzicht geeft in welke keuzes op een later moment worden genomen. We gaan een langjarige samenwerking aan en voor veel mogelijke oplossingsrichtingen of maatregelen is nader onderzoek nodig. Daarmee staat dus nu nog niet alles vast en is er nog flexibiliteit. Als kader hanteren we daarbij het perspectief en de ontwerpprincipes uit het Verstedelijkingsconcept ('Deel I'). Zo geven we de langjarige samenwerking met het Rijk vorm.

Financiën
Dit voorstel heeft geen financiële consequenties. Als uit de Verstedelijkingsstrategie financiële consequenties volgen, vindt hierover aparte besluitvorming plaats.

Communicatie
Het genomen besluit zal op de reguliere wijze aan de media worden aangeboden.

Vervolg
Nadat de 'Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley' door gemeenteraden en Provinciale Staten is vastgesteld, werken wij deze gebiedsuitwerkingen, samen met de provincies Gelderland en Utrecht, in 2023 uit in programmatische

[1] Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport

keuzes en investeringen. Dit zorgt voor een goede basis voor het zogenoemde ‘ruimtelijke arrangement’ dat Gelderland en Utrecht in oktober 2023 aan het Rijk moeten aanbieden.
De provincies hebben immers van het Rijk de opdracht gekregen een “ruimtelijke puzzel” te maken: de opgaven voor wonen, natuur, energie, landbouw en economie per gebied in samenhang in kaart brengen. De Verstedelijkingsstrategie[2] in het algemeen en de gebiedsuitwerkingen in het bijzonder bieden genoeg aanknopingspunten voor de ruimtelijke puzzel in de Groene Metropoolregio Arnhem Nijmegen en de Regio Foodvalley. We verkennen daarbij samen met provincies en ministeries welke verbinding met andere programma’s nodig is.

Bijlagen

1. Wijzigingsdocument Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley (betrekking hebbend op het al eerder door gemeenteraden en Provinciale Staten vastgestelde Deel I en hoe om te gaan met vragen, moties en amendementen die tijdens de vaststelling zijn gesteld en ingediend);

1a. Overzicht voorgestelde tekstwijzigingen Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley (deel 1);

2. De ‘Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley’ (Deel II-A, pagina 1-90) met daarin het hoofdstuk ‘Werken met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley’ (Deel II-B, pagina 92-98);

2a. Erratum ‘Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley’.

Burgemeester en wethouders van Nijkerk,

de secretaris,	de burgemeester,
de heer D.J. van Huizen	de heer mr. drs. G.D. Renkema

[2] Door het Rijk zijn de Verstedelijkingsstrategiegebieden in Nederland ‘hernoemd’ tot Novexgebieden. Dit zijn (onder andere) de voormalige gebieden met een Verstedelijkingsstrategie, waarin verschillende programma’s van Rijk samenkomen.

RAADSBESLUIT

Nummer: 2022-066

De raad van de gemeente Nijkerk;

gelezen het collegevoorstel van 13 september 2022;

b e s l u i t :

1. Het ‘Wijzigingsdocument Verstedelijkingsconcept Arnhem Nijmegen Foodvalley’ (Deel I) vast te stellen;

2. De ‘Onderzoeksagenda Gebiedsuitwerkingen Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley’ (Deel II-A) met daarin het hoofdstuk ‘Werken met de Verstedelijkingsstrategie Arnhem Nijmegen Foodvalley’ (Deel II-B) als basis voor de verdere uitwerking van de gebiedsuitwerkingen en het te sluiten akkoord vast te stellen met inachtneming van de volgende (rand)voorwaarden:
   a. De samenhang met het Ontwikkelbeeld regio Amersfoort nadrukkelijk te blijven betrekken bij de verdere uitwerking van de verstedelijkingsstrategie en de gebiedsuitwerkingen
   b. Een evenwichtige verdeling na te streven tussen de opgaven in het noordelijk en zuidelijk deel van de Foodvalley, inclusief de daarbij behorende maatregelen en wat nodig is om deze uit te voeren.
   c. De omgevingsvisie en haar bedrijvenvestigingsbeleid uitdrukkelijk mee te nemen bij gesprekken over het eventueel herplaatsen van bedrijven van Regio Foodvalley Zuid naar Regio Foodvalley Noord. Voor de gemeente Nijkerk geldt dat haar omgevingsvisie en haar bedrijvenvestigingsbeleid leidend zullen zijn als er sprake is van eventuele locatiekeuzes voor het herplaatsen van industriële vestigingslocaties.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Nijkerk d.d. 20 oktober 2022,

de griffier, de voorzitter,

mevrouw A.G. VERHOEF-FRANKEN de heer mr. drs. G.D. RENKEMA